

Smernica U 6.1/2009

Pracovné cesty a cestovné náhrady

A. Úvodné ustanovenia

A.1 Účel a dôvod vydania predpisu

S cieľom účinnej a jednotnej implementácie všeobecných zásad zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách a § 57 Zákonníka práce na konkrétne podmienky spoločnosti sa vydáva smernica o pracovných cestách a cestovných náhradách. Tento vykonávací prepis je súčasťou interného riadiaceho a kontrolného systému spoločnosti a slúži ako podpora pre správne, úplné a preukazné zobrazenie príslušných skutočností na účely účtovníctva, ale aj ako jeden z nástrojov zabezpečenia starostlivosti spoločnosti o svojich zamestnancov. Táto smernica je považovaná za účtovný záznam a je súčasťou účtovnej dokumentácie spoločnosti SMMP, s.r.o.

A.2 Definícia pojmov

a) **pracovná cesta** - čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko, vrátane výkonu práce na tomto mieste do skončenia tejto cesty. V prípade osôb, ktoré nie sú k spoločnosti SMMP, s.r.o. v pracovnoprávnom vzťahu, ale sú menované alebo zvolené do jej orgánov, (dozorná rada, konateľ, prokurista), sa pracovnou cestou na účely tejto smernice rozumie cesta, ktorá trvá od nástupu takejto osoby na cestu na plnenie činností do skončenia tejto cesty.

b) **zahraničná pracovná cesta** – čas pracovnej cesty v zahraničí vrátane výkonu práce v zahraničí do skončenia tejto cesty,

c) **pravidelné pracovisko** – miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve alebo v dohodách o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Pre osobitnú kategóriu zamestnancov je pravidelným pracoviskom na účely tejto smernice miesto ich bydliska.

d) **zamestnanec** – zamestnancom sa rozumie zamestnanec spoločnosti SMMP, s.r.o. s uzavretým pracovným pomerom, fyzická osoba činná na základe dohôd o prácach

vykonávaných mimo pracovného pomeru pre spoločnosť SMMP, s.r.o., ak je v rámci týchto dohôd dohodnuté poskytovanie cestovných náhrad, ako aj osoba vymenovaná alebo zvolená do orgánov spoločnosti SMMP, s.r.o. a pritom nie je k nej v pracovnoprávnom vzťahu.

A.3 Súvisiace predpisy

- zákon č. 283/2002 Z. z. o cestových náhradách,
- zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v z. n. p.,
- zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov,
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 z 16.12.2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva,
- opatrenie MPSVaR SR, ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v inej ako slovenskej mene pri zahraničných pracovných cestách v aktuálnom znení,
- opatrenie MPSVaR SR o sumách stravného v aktuálnom znení,
- opatrenie MPSVaR SR o sumách základnej náhrady za používanie motorových vozidiel v aktuálnom znení.

B. Všeobecné a osobitné ustanovenia

B.1 Určenie podmienok pracovnej cesty

Určenie podmienok pracovnej cesty sa v podmienkach spoločnosti SMMP, s.r.o. realizuje prostredníctvom vyplnenia cestovného príkazu. Cestovný príkaz musí obsahovať všetky náležitosti účtovného dokladu podľa § 11 zákona o účtovníctve a údaje, ktoré vyplývajú zo zákona o cestovných náhradách.

Zodpovednou osobou za vyslanie pracovníkov na pracovnú cestu je konateľ spoločnosti. Medzi ich povinnosti patrí dohodnúť a určiť:

- ✓ miesto nástupu na pracovnú cestu, pričom podľa povahy pracovnej cesty to môže byť pravidelné pracovisko alebo byt zamestnanca,
- ✓ miesto výkonu práce na pracovnej ceste, ktoré musí byť minimálne v určení obce
- ✓ čas trvania pracovnej cesty, pričom je potrebné určiť deň a hodinu nástupu na pracovnú cestu a deň, prípadne hodinu skončenia pracovnej cesty,

- ✓ spôsob dopravy pri pracovnej ceste,
- ✓ miesto skončenia pracovnej cesty, pričom podľa povahy pracovnej cesty to môže byť pravidelné pracovisko alebo byt zamestnanca,
- ✓ spôsob ubytovania,
- ✓ ďalšie podmienky pracovnej cesty (napr. spolucestujúce osoby, prácu nadčas a pod.

Súhlas s uskutočnením pracovnej cesty svojim podpisom na cestovnom príkaze *potvrďuje konateľ spoločnosti. Bez tohto postupu nie je možné domáhať sa nárokov spojených s pracovnou cestou.*

B.2 Zásady poskytovania preddavkov na pracovné cesty

Spoločnosť SMMP, s.r.o. je povinná poskytnúť zamestnancovi preddavok na cestovné náhrady, a to do výšky predpokladaných náhrad iba v prípade, ak zamestnanec o jeho poskytnutie požiada.

V prípade zahraničnej pracovnej cesty je spoločnosť SMMP, s.r.o. povinná poskytnúť preddavok v inej ako slovenskej mene v rozsahu a v sume podľa predpokladaného času trvania podmienok zahraničnej pracovnej cesty. Za predpokladu dohody so zamestnancom môže spoločnosť poskytnúť tento preddavok v inej ako slovenskej mene.

B.3 Zásady vyúčtovania pracovných ciest

Zamestnanec je povinný bezprostredne po skončení pracovnej cesty predložiť písomné doklady potrebné na vyúčtovanie pracovnej cesty (je potrebné, aby sa doklady o ubytovaní, stravovaní a cestovaní zúčtovali do obdobia, v ktorom sa uskutočnili výdavky) Písomné doklady tvoria:

- ↳ potvrdenia,
- ↳ pokladničné doklady,
- ↳ správa z pracovnej cesty
- ↳ a iné, ktoré priamo súviseli s pracovnou cestou

V prípade, ak suma poskytnutého preddavku pri zahraničnej pracovnej ceste bola vyššia ako sú nároky zamestnanca, tento rozdiel je zamestnanec povinný vrátiť v tej zahraničnej mene, ktorú mu spoločnosť poskytla. V inej mene môže zamestnanec tento rozdiel vrátiť iba

po dohode so zamestnávateľom. V prípade včasného nevrátenia nevyúčtovaného preddavku je spoločnosť oprávnená ho zraziť zamestnancovi zo mzdy v súlade s § 131 ods. 2 písm. e Zákonníka práce.

Spoločnosť SMMP, s.r.o. je povinná vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty zamestnanca a uspokojiť jeho nároky.

V prípade, ak suma poskytnutého preddavku pri zahraničnej pracovnej ceste bola nižšia ako sú nároky zamestnanca, tento rozdiel je spoločnosť povinná vyplatiť v inej ako slovenskej mene. V slovenskej mene môže spoločnosť tento rozdiel vyplatiť iba po dohode so zamestnancom. Výsledná suma vyúčtovania preddavku poskytnutého pri zahraničnej pracovnej ceste v inej ako slovenskej mene sa zaokrúhľuje k najbližšej vyššej hodnote platidla (bankovky alebo mince) bežne prijímaného a vydávaného bankami a pobočkami zahraničných bánk.

B.5 Náhrady pri vyslaní zamestnanca na pracovnú cestu

B.5.1 Náhrada preukázaných cestovných výdavkov

Náhrada preukázaných cestovných výdavkov patrí v zmysle zákona o cestovných náhradách medzi nárokové náhrady. Cestovnými výdavkami sa na účely tejto smernice rozumejú:

- výdavky na cestovné lístky (pri použití autobusu a vlaku),
- výdavky na letenky alebo palubné lístky (pri použití lietadla alebo lode),
- výdavky na ležadlá, lôžka, príp. kajuty,
- výdavky na MHD.

Zamestnanec musí svoj nárok preukázať predložením cestovného lístka, letenky, účtu za ležadlo, a pod. V prípade, ak nie je zamestnanec schopný svoje cestovné výdavky dostatočne preukázať, SMMP, s.r.o. mu poskytne náhrady v sume 50% náhrad príslušných určenému spôsobu dopravy pri pracovnej ceste.

V prípade, ak zamestnanec použije na pracovnú cestu vlastné motorové vozidlo, patria mu náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách v zmysle § 7 zákona o cestovných náhradách.

B.5.2 Náhrada preukázaných výdavkov na ubytovanie

Náhrada preukázaných výdavkov na ubytovanie patrí v zmysle zákona o cestovných náhradách medzi nárokové náhrady v prípade, ak SMMP, s.r.o. nezabezpečila ubytovanie na vlastné náklady. Náhradu výdavkov za ubytovanie možno zamestnancovi poskytnúť len po predložení dokladov, ktoré obsahujú náležitosti účtovného dokladu v zmysle zákona o účtovníctve. SMMP, s.r.o. prijme od zamestnanca len taký doklad, ktorý je vydaný subjektom, ktorý v zmysle príslušných právnych predpisov disponuje živnostenským alebo obdobným oprávnením. Doklad preukazujúci výdavky na ubytovanie vydaný inou súkromnou osobou spoločnosť neakceptuje.

V prípade straty dokladu o ubytovaní, a ak sa napriek všetkému úsiliu nepodarí získať náhradný doklad, SMMP, s.r.o. poskytne zamestnancovi náhradu výdavkov za ubytovanie v sume 50% náhrad príslušných určenému spôsobu ubytovania pri pracovnej ceste.

B.5.3 Stravné pri pracovnej ceste v SR

SMMP, s.r.o. poskytuje zamestnancom za každý kalendárny deň pracovnej cesty stravné. Suma stravného je ustanovená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni, pričom čas trvania pracovnej cesty je rozdelený na časové pásma:

- 5 až 12 hodín,
- nad 12 hodín až 18 hodín,
- nad 18 hodín.

Suma stravného pre uvedené časové pásma vychádza z opatrení, ktoré vydáva Ministerstvo práce, sociálnych vecí rodiny Slovenskej republiky. SMMP, s.r.o. stravné zamestnancovi neposkytuje, ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázateľne zabezpečené bezplatné stravovanie v plnom rozsahu. V prípade, ak má zamestnanec preukázateľne zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, SMMP, s.r.o. mu stravné kráti nasledovne: -v prípade zabezpečených raňajok o 25%,

- v prípade zabezpečeného obeda o 40%,
- v prípade zabezpečenej večere o 35%.

Sumy stravného sa zaokrúhľujú matematicky na eurocent nahor.

B.5.4 Náhrada nevyhnutných vedľajších výdavkov

Náhradu nevyhnutných vedľajších výdavkov možno zamestnancovi poskytnúť len po predložení dokladov, ktoré obsahujú náležitosti účtovného dokladu v zmysle zákona o účtovníctve. Tieto výdavky musia byť vynaložené s cieľom splnenia pracovnej cesty. Ide napr. o:

- ✓ poplatky za telefón,
- ✓ poplatky za parkovanie,
- ✓ poplatky za použitie garáže,
- ✓ poplatky za použitie diaľnice alebo tunela,
- ✓ poplatky za úschovu batožín,
- ✓ výdavky za opravu a iné servisné služby, ak je to nevyhnutné.

Vynaloženie spomínaných výdavkov však nesmie mať súkromný charakter. Za nevyhnutné vedľajšie výdavky nie je možné tiež považovať napr. výdavky na zaplatenie pokuty, výdavky za odťah motorového vozidla, výdavky za umytie vozidla a pod.

Za vynaložené vedľajšie výdavky zamestnanca sa považujú aj výdavky zamestnanca na obstaranie pohonných látok pri použití služobného motorového vozidla. Spoločnosť SMMP, s.r.o. je takého výdavky zamestnancovi povinná nahradiť. Keďže uvedené výdavky zamestnanec uhradza buď z poskytnutého preddavku, alebo zo svojich prostriedkov tak, akoby ich vynaložila priamo spoločnosť SMMP, s.r.o., nejde na strane zamestnanca v zmysle § 5 ods. 5 písm. c) zákona o dani z príjmov o príjem zo závislej činnosti na strane zamestnanca.

Uvedené výdavky je potrebné posudzovať podľa toho, či je na pracovnú cestu použité cestné motorové vozidlo patriace spoločnosti SMMP, s.r.o. – v takom prípade ide o priame daňové výdavky, alebo či je na pracovnú cestu použité cestné motorové vozidlo, ktoré nepatrí spoločnosti SMMP, s.r.o. – v takom prípade sú výdavky na uvedené služby obsiahnuté v sadzbe základnej náhrady.

B.6 Náhrady za použitie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách

Ak sa zamestnanec so spoločnosťou SMMP, s.r.o. dohodne, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo, okrem cestného motorového vozidla spoločnosti SMMP, s.r.o. patrí mu základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky. Uvedené platí tak pre vlastné, ako aj pre cestné motorové vozidlo, kde zamestnanec nie je držiteľom zapísaným v technickom preukaze (napr. požičané, prenajaté, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov), avšak nesmie to byť vozidlo zamestnávateľa ani vozidlo zamestnávateľom prenajaté.

Na pracovnú cestu môže byť použité len také cestné motorové vozidlo, okrem cestného motorového vozidla spoločnosti SMMP, s.r.o., na ktoré je platné havarijne poistenie.

Sumy základnej náhrady pre jednotopové vozidlá a trojkolky a pre osobné cestné motorové vozidlá vychádzajú z opatrení vydaných Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Pri použití prívěsu k osobnému cestnému motorovému vozidlu sa základná náhrada zvýši o 15%.

Sumy základných náhrad za používanie cestných motorových vozidiel sa zaokrúhľujú matematicky na eurocent nahor.

Náhrada za spotrebované pohonné látky patrí zamestnancovi podľa cien pohonných látok platných v čase použitia cestného motorového vozidla, prepočítaných podľa spotreby pohonných látok uvedenej v technickom preukaze cestného motorového vozidla takto:

✓ ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba len podľa príslušnej slovenskej technickej normy, na výpočet sa použije spotreba podľa tejto normy; pri jazde cestného motorového vozidla v meste sa spotreba určená podľa slovenskej technickej normy zvýši o 40 %,

✓ ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa slovenskej technickej normy aj predpisu EHK alebo len podľa predpisu EHK, na výpočet sa použije spotreba podľa predpisu EHK vypočítaná aritmetickým priemerom; pri jazde cestného motorového vozidla v meste sa použije spotreba určená na jazdu v meste,

✓ ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa smerníc ES, na výpočet sa použije spotreba zodpovedajúca príslušnému cyklu premávky alebo kombinácii jednotlivých cyklov premávky uvedených v príslušnej smernici ES, odvodených od konkrétneho režimu jazdy cestného motorového vozidla,

✓ ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa inej normy, na výpočet sa použije spotreba určená na rýchlostný režim jazdy cestného motorového vozidla zodpovedajúci prevažujúcim podmienkam pracovnej cesty.

Ak je pohonnou látkou plyn alebo plyn v kombinácii s inou pohonnou látkou, spôsob výpočtu náhrad za spotrebované pohonné látky za jednotlivé pohonné látky dohodne zamestnávateľ so zamestnancom na základe podmienok pracovnej cesty, cien pohonných látok platných v čase použitia cestného motorového vozidla a spotreby. Ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba oboch pohonných látok podľa smerníc ES, pri dohode medzi zamestnancom a zamestnávateľom sa prihliadne aj na túto spotrebu.

Ak technický preukaz cestného motorového vozidla údaje o spotrebe neobsahuje, na výpočet sa použije spotreba podľa technického preukazu cestného motorového vozidla rovnakého typu, s rovnakým objemom valcov motora a s rovnakým druhom pohonnej látky.

Základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky nie je z pohľadu zamestnanca v zmysle § 5 ods. 5 písm. a) zákona o dani z príjmov posudzovaná ako zdaniteľný príjem zo závislej činnosti.

B.7 Náhrada preukázaných výdavkov na poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí

Zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste patrí náhrada preukázaných výdavkov na poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí. Vynaloženie tohto výdavku zamestnanec preukazuje poistnou zmluvou o poistení liečebných nákladov v zahraničí.

Poistenie liečebných nákladov sa vzťahuje na nevyhnutné lekárske vyšetrenie a ošetrovanie, zakúpenie liekov na lekársky predpis, prepravu do nemocnice, pobyt v nemocnici vrátane operačného zákroku, prepravu pacienta alebo telesných pozostatkov zosnulého na územie Slovenskej republiky.

V prípade, ak zamestnanca na nevyhnutné liečebné náklady v zahraničí poistila spoločnosť SMMP, s.r.o., uvedená náhrada zamestnancovi nepatrí. Táto náhrada zamestnancovi nepatrí ani v prípade, ak spoločnosť SMMP, s.r.o. vydala zamestnancovi zahraničnú platobnú kartu, ktorá mu úhradu liečebných nákladov v zahraničí zaručuje.

Náhrada preukázaných výdavkov na poistenie liečebných nákladov v zahraničí nepredstavuje pre zamestnanca zdaniteľný príjem.

Spoločnosť SMMP, s.r.o. môže výdavky na poistenie liečebných nákladov v zahraničí zahrnúť medzi daňové výdavky.

B.8 Stravné pri zahraničnej pracovnej ceste

Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty stravné v inej ako slovenskej mene. Stravné v inej ako slovenskej mene je stanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky v kalendárnom dni, pričom čas trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky je rozdelený na časové pásma

- do 6 hodín vrátane,
- nad 6 hodín až 12 hodín,
- nad 12 hodín.

Ak zahraničná pracovná cesta mimo územia Slovenskej republiky trvá v kalendárnom dni

- ☞ do 6 hodín vrátane, patrí zamestnancovi stravné vo výške 25% zo základnej sadzby stravného, ak nie je v ďalšom texte ustanovené inak,
- ☞ nad 6 hodín až 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné vo výške 50% zo základnej sadzby stravného, ak nie je v ďalšom texte ustanovené inak,
- ☞ nad 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume 100% základnej sadzby stravného, ak nie je v ďalšom texte ustanovené inak.

Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na zahraničnej pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ určené stravné kráti o 25 % za bezplatne poskytnuté raňajky, o 40 % za bezplatne poskytnutý obed a o 35 % za bezplatne poskytnutú večeru z ustanovenej sumy stravného pre časové pásmo nad 12 hodín alebo z najvyššej dohodnutej sumy stravného.

Ak je pri zahraničnej pracovnej ceste v doklade o ubytovaní zamestnanca preukázané poskytnutie raňajok, zamestnávateľ mu poskytuje stravné v cudzej mene určené ako vyššie, znížené o preukázanú sumu za poskytnuté raňajky alebo 25 %, ak preukázaná suma výdavku za poskytnuté raňajky je vyššia ako 20 % zo stravného alebo ak suma výdavku za poskytnuté raňajky nie je vyčíslená (§ 13).

Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste popri náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov vreckové v cudzej mene vo výške od 5 % do 40 % stravného.

Vreckové je určené na úhradu osobných výdavkov zamestnanca v zahraničí. Vreckové sa nedokladuje, má paušálny charakter a zamestnanec ho nevracia. Vreckové nepredstavuje pre zamestnanca zdaniteľný príjem podľa § 5 zákona o dani z príjmov.

B.9 Náhrada výdavkov za pohonné látky

Pri poskytovaní náhrad za používanie cestných motorových vozidiel patrí zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste náhrada za spotrebované pohonné látky v cudzej mene za kilometre prejazdené v zahraničí nad 350 km, ak sa s prihliadnutím na technické parametre cestného motorového vozidla zamestnávateľ písomne nedohodne so zamestnancom na dlhšej vzdialenosti.

B.10 Vylúčenie súbehu náhrad poskytovaných v € a v inej mene pri zahraničných pracovných cestách mimo EÚ

Pri zahraničnej pracovnej ceste patrí zamestnancovi za čas pracovnej cesty na území Slovenskej republiky stravné v slovenskej mene v rozsahu a za podmienok ustanovených v časti B.8 tejto smernice.

Ak spoločnosť SMMP, s.r.o. znemožní vyslaním na zahraničnú pracovnú cestu, ktorá trvá na území Slovenskej republiky menej ako 5 hodín, zamestnancovi stravovať sa obvyklým spôsobom, poskytne mu stravné vo výške sumy stravného pri tuzemskej pracovnej ceste ustanovenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín.

Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí na území Slovenskej republiky, je pre vznik nároku na náhrady poskytované v inej ako slovenskej mene rozhodujúci čas prechodu slovenskej štátnej hranice.

Ak sa zahraničná pracovná cesta vykonáva leteckou dopravou, rozhodujúcim momentom pre náhradu výdavkov je odlet a prílet lietadla podľa letového poriadku.

Ak sa zahraničná pracovná cesta vykonáva vodnou dopravou, rozhodujúcim momentom pre náhradu výdavkov je príchod a odchod lode z prístavu, v ktorom sa vykonáva vstupná alebo výstupná colná kontrola a pasová kontrola.

B.11 Účtovanie cestovných náhrad

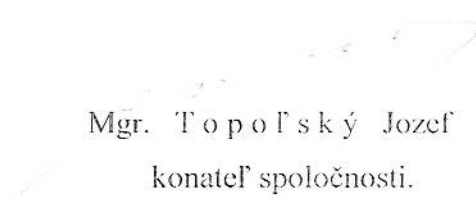
Náhrady výdavkov pri tuzemských a zahraničných pracovných cestách, ktoré sú poskytované v zmysle tejto smernice, a to len zamestnancom v zmysle definície pojmu „zamestnanec“, sa účtujú na ľarchu účtu 518 – Ostatné služby cestovné.

Pri vyplácaní cestovných náhrad v cudzej mene ako je €, sa pri prepočte na € v rámci účtovníctva spoločnosti postupuje podľa zákona o účtovníctve. Za deň uskutočnenia účtovného prípadu sa na tieto účely považuje deň predloženia dokladov na vyúčtovanie pracovnej cesty. Poskytnutie preddavku v cudzej mene však predstavuje na tieto účely samostatný účtovný prípad.

C. Záverečné ustanovenia

C.1 Platnosť a účinnosť

Smernica nadobúda účinnosť dňom 1.1. 2009

Mgr. T o p o l s k ý Jozef
konateľ spoločnosti.